

VEGYESEK.

A fényképek szerepe a történeti és földrajzi oktatásban. *J. Machat, a lycée Buffon tanára*, egy cikkben röviden összefoglalja a címül irt kérdésre vonatkozó tapasztalatait és nézeteit. Először arra a kérdésre felel, milyen feltételek alatt és minő mértékben kell használni a fényképeket. Ova int a túlzástól, mert úgy vette észre, hogy valamint az élő nyelvek tanításában sokan visszaéltek a direkt módszerrel, a történelmi és földrajzi oktatásban is hajlandók némelyek az oktatás lényegét, azaz a legfontosabb tényeknek s ezek összefüggésének alapos ismeretét a képekért feláldozni. Ha nem csapunk szélsőségbe, akkor kétségbevonhatatlan a fényképek haszna. Meg kell azonban kívánni tőlük: 1. a hitelességet, ami kizárja a képzelet-alkotta képek bemutatását, 2. a kép tárgyának általános szempontból való fontosságát, ami kizárja a pusztán curiosum-számba menő képeket, 3. a közvetlen használat lehetőségét. A képnek olyannak kell lennie, hogy az egész hallgatóság egyszerre lássa egy pernyi időveszteség nélkül. Épen ezért csak a legvégső esetben, mint elégtelen kiegészítő eszközt lehet megengedni a képes levelezőlapokat vagy egyéb kicsinyített hasonmásokat, melyeket kézzől-kézre adunk vagy kifüggesztünk. A tankönyv szövegébe illesztett fényképek elveszik az oktatásnak könyvizét s igen nagy szolgálatot tesznek azzal, hogy állandósítják a tanuló benyomását, mert folytonosan eléje tárják a nagyban látott képeket, azonfölül módot adnak közösen végezhető megbeszélésekre s összehasonlításokra. Már külön iskolai albumok is vannak ilyen képekből szerkesztve (Marcel Dubois és Camille Guy: *Album géographique*, Fèvre: *La terre et l'homme par l'image*). Nagyon célszerű eljárás a vetítés, mely azonban még a gazdag Franciaországban is anyagi nehézségekbe ütközik a clichék drágasága vagy ritkasága miatt. Jól lehet értékesíteni az oktatásban a fali képeket. Míg a költségesebb segédeszközök hiányoznak, addig sikerrel használhatjuk a képes levelezőlapokból álló albumokat, melyeket a tanulók maguk állítanak össze. Csak meg kell nekik adni a szükséges útbaigazítást a gyűjtésre nézve, meg kell könnyíteni a képes lapok osztályozását s a hozzájuk fűzendő rövid magyarázatok megfogalmazását. A franciáknál most van alakulóban a történettanárok egyesülete s ez adott alkalmat a cikkfőnöknek e közlemény megírására. *Revue Universitaire*. XIXe année, tome II. 1910. — (284—289. l.).

Dr. Nagy József.

Az élőnyelvek tanítása a felső osztályokban. *Hove-laque Emil* szakfelügyelő az idegen élőnyelvek irodalmának tanításáról szólva, nyomatékosan hangoztatja, hogy lehetetlen a tanulót a középiskolából elbocsátani anélkül, hogy általános, de mégis tiszta fogalmat ne adjunk neki az idegen nép életéről és történetéről. Az irodalmi műveket ugyanis önmagukban nem lehet megérteni, mert az írói alkotások sem elszigetelt jelenségek, hanem szerves részeit fejleményei az egész művelődésnek, tehát csak ezzel kapcsolatban és ebből lehet őket megérteni. A tanulókkal meg kell ismertetni nagy vonásokban az idegen nép életét, melynek az irodalom csak egyik megnyilvánulása. A végső cél, melyet az irodalmi oktatásban mindig szem előtt kell tartani, az idegen nép szellemének s összehasonlítások útján saját nemzeti szellemünknek alapos megismerése. A módszernek főelve, hogy minden *synthesis*t a tanulónak magának kell végzenie, nem szabad tanárától készen kapnia. Nem annyira az eredmény a fontos, mint inkább a hozzávivő út, az a szellemi tevékenység, melyet a tanuló kifejt, míg valami eredményre jut. Maga a tanulás közben végzett szellemi erőfeszítés többet ér, mint az emlékezetbe beraktározott egész anyag. Valamint az idegennyelvi oktatásban az alsó fokon nem az a fő, hogy a tanuló pusztán csak tudja valamely szónak jelentését, hanem hogy az a szó mindig kezeügyében legyen; nem az a fontos, hogy csupán értsen valamely nyelvtani szabályt, hanem hogy azt a szabályt gondolkodás nélkül — szinte gépiesen — jól alkalmazza; nem az a fontos, hogy pusztán csak tisztában legyen valamely mondat értelmével, hanem hogy tudjon erre a mintára más mondatokat alkotni; épúgy az irodalmi oktatásban sem arról van szó, hogy életrajzi adatokkal, elvont ismeretekkel, készen kapott ítéletekkel tömjük meg a tanuló fejét, hanem hogy megérezzünk vele valamit az épen tanulmányozott írónak a szelleméből.

Hovelaque számos példát von bele nagy tájékozottságra valló fejtegetéseibe a német és angol irodalom köréből. Egyes megjegyzései az anyanyelvi irodalom tanárainak is okulásul szolgálhatnak, de sokat felölelő programjára azt kell mondani, hogy a milyen csábítóan szép, épen olyan elérhetetlen. *Revue Universitaire*. XIXe année, tome II. 1910. — (1—16, 93—114. 1.).

Dr. Nagy József.

MAGYAR PÆDAGOGIAI TÁRSASÁG.

Felolvasó ülés 1911. máj. 20-án.

Jelen vannak: *Dr. Fináczy Ernő* elnöklete alatt *Berta Ilona*, *Bozóky Endre*, *Frank Antal*, *Friml Aladár*, *Garda Samu*, *Giesswein*